POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto V. — Štev. 14 CENA 10 DIN

Uredja uredniški odbor — Glavni urednik Strukelj Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«, Videm-Krško 1 — Čekovni račun pri NB FLRJ Krško štev. 615-T-145 — Tiska Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 400, polletna 200, četrtletna 100 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

KRSKO, dne 10. aprila 1954

POSAVSKI tednik

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRSKO

p. Novo mesto

Z občinske konference SZDL v Krškem

V nedeljo, dne 4. aprila, se je v Krškem vršila občinska konferenca SZDL.

Predsednik občinskega odbora tov. Mokotar je pozdravil navzoče, za tem pa so bile izvoljene potrebne komisije. Po izvolitvi delovnega predsedstva ter komisij je podal tov. Mokotar izčrpen zunanjepolitičen referat in pa poročilo o delu SZ v preteklem letu.

Občinski odbor SZ Videm-Krško je imel do letos 10 organizacij SZ. Žalostna pa je ugotovitev, da je od 5523 prebivalcev in 3649 volilnih upravičencev le 1810 članov Socialistične zveze, kar je seveda mnogo premalo. Danes si skoraj ne moremo zamisliti delavca ali kakršnegakoli uslužbenca, ki ne bi bil član SZ.

Občinski odbor SZ se je v preteklem letu sestajal po potrebi. Skupno se je vršilo 13 sej. Odbor pa je sodeloval tudi pri raznih akcijah kot pri proslavi 10. obletnice ustanovitve primorskih brigad na Okroglici, pri odkritju spomenika žrtvam fašizma na Planini, sodeloval pa je tudi v predvolilni kampanji.

V svojem poročilu je tov. Mokotar grajal posamezne organizacije SZ kot Videm, Stari grad, Zdole in Pijavško. Pri teh organizacijah ležijo že izpolnjene legitimacije, niso pa oddane lastnikom. Prav tako ni (razen na Vidmu) pobrana članarina.

Na koncu svojega poročila je tov. predsednik nakazal še nekaj smernic za bodoče delo, in sicer: Socialistična zveza mora pridobiti mladino, jo usmerjati in pritegovati k plodnemu delu ter jo odvračati od srednjeveškega mračnjaštva, ki zavira delo socialističnega razvoja in demokracije. Delo mladine je treba torej budno spremljati, obenem pa ji je treba nuditi materialno in moralno pomoč. V odbore Soc. zveze, v organe ljudske oblasti in organe samoupravljanja je pa v bodoče treba izvoliti čimveč žena, kajti žene so enakopravne moškim.

Po referatu so živahno razpravljali o dograditvi ceste Videm—Zdole, o vprašanju gozdnega sklada, o predvojaški vzgoji itd.

Predlagali so, da se uredi poslovanje organizacij SZ, da bo imel občinski odbor točen pregled nad delom posameznih osnovnih organizacij. Prav tako naj ostane določen odstotek od pobrane članarine občinskemu odboru SZ.

Na koncu je bil izvoljen nov odbor. Za predsednika je bil izvoljen tov. Ivan Glogovšek, za tajnika tov. Anton Mokotar, za blagajnika pa tov. Mirko Reberšak.

Naše žene v službi PTT

Povsem slučajno mi je prišla v roke 3. številka »Poštnega zbornika« z dne 29. marca t. l. in mislim, da bi bilo umestno, da se malo pomudimo pri njem. Že na naslovni strani, kjer so priobčene fotografije najboljših »poštaric«, najdemo med njimi tudi našo upravnico okrajne pošte, tov. Kočevarjevo.

V zborniku je tudi obsežen članek z naslovom »Žene v PTT službi«. Tu obravnava pisec službo žena v PTT v bivši Jugoslaviji in danes. Včasih so žene opravljale pri pošti le pomožne pisarniške in kurirske posle, zaupan pa jim ni bil niti najmanjši referat. Danes je to drugače; žene imajo dostop do vseh delovnih mest in položajev pod istimi pogoji kot moški, povzpele so se celo na najodgovornejša mesta.

V Sloveniji je sedaj 433 pošt, od teh jih 320 vodijo ženske. V lanskem letu je pri inspekcijskih pregledih dobilo odlično oceno 38 pošt, ki jih vodijo ženske, in 17 pošt, ki jih upravljajo moški. Med te so se uvrstile tudi tri pošte iz našega okraja, in sicer: Cerklje s tov. Karlo Barbič, Kostanjevica s tov. Ivo Colarič in Sevnica s tov. Anico Dobravc na čelu.

V zborniku pa postavlja za zgled okrajno pošto Videm-Krško, ki ima v upravi in na kontrolnih mestih same ženske. Okrajna pošta Videm-Krško, ki ima v upravi in na kontrolnih mestih same ženske. Okrajna pošta Videm-Krško spada med najboljše okrajne pošte v Sloveniji.

Vseh 31 pošt v okraju je uspelo upravnici tov. Anici Kočevar, normirki Zofki Arnškovi, ekonomki Meri Zemljakovi in kontrolorki tov. Majdi Šetinčevi v treh letih lepo urediti, ker so bile nekdaj kot pogodbene pošte večinoma v slabih lokalih in brez pohištva.

Imenovane tovarišice oziroma celoten kolektiv okrajne pošte Videm-Krško, kjer so same ženske, si lahko vzamemo za zgled. Zavedamo pa se lahko obenem, da naše žene niso enakopravne le pri svojih pravicah, temveč, da se svoje enakopravnosti prav dobro zavedajo pri dolžnostih.

Mi jim k njihovim uspehom iskreno čestitamo, želimo jim pa pri njihovem nadaljnjem delu — mnogo uspehov!

ZADNJE VESTI

Trst spet sredstvo za izsiljevanje

RIM. Kakor kažejo živahna posvetovanja v italijanskem glavnem mestu, se vladni in parlamentarni krogi pripravljajo na nova izsiljevanja glede Trsta. Obisk ameriškega veleposlanika ge. Luce vladnemu predsedniku Scelbi kaže, da se v Washingtonu na vso moč trudijo prepričati italijanske kroge, naj za vsako ceno čimprej potrde pogodbo o zahodnoevropski obrambni skupnosti.

Za sedaj sicer še ni znano, kake pogoje je postavil italijanski premier in kake pogoje ameriški veleposlanik. V krogih, ki so italijanski vladi zelo blizu, pravijo, da ni izključeno, da je italijanska vlada znova zahtevala od ZDA, naj uresničijo sklep 8. oktobra o Trstu in tako pripravijo čim ugodnejšo pot parlamentu, ko se bo lotil razprave o zahodnoevropski obrambni skupnosti. Gre torej spet za izsiljevanje, ki smo ga v italijanski politiki do zahodnih držav tako vajeni. Če ameriška vlada ni pripravljena na to, pa naj bi vsaj razširila polnomočja rimskih uradnikov v anglo-ameriški vojaški upravi v Trstu.

Tržaški iredentistični tisk zadnje dni znova napihuje zahteve po izročitvi anglo-ameriške cone STO Italiji, kar pomeni, da so ga njegove centrale v Rimu že pravočasno obvestile o novih sunkih italijanske diplomacije proti Zahodu.

TRST. Antifašistična slovensko-italijanska ženska zveza je včeraj povabila vse tržaške žene, naj se z ramo ob rami z delavci aktivno vključijo v borbo za boljše gospodarske in socialne pogoje. Gospodarski položaj v Trstu je iz dneva v dan slabši, vrste brezposelnih se večajo, od nikoder pa ni rešitve.

Kakor poročajo iz Benečke Slovenije, ki je pod neposrednim italijanskim upravljanjem, se je tudi tu večje število Slovencev moralo izseliti v tujino, ker zanje doma ni bilo dovolj kruha. Prav ta mesec nameravata v Kanado dve večji skupini. Tudi tu se počasi uresničuje rimski raznarodovalni načrt. Stari prebivalci slovenske zemlje odhajajo v tujino, na njih mesta pa prihajajo tisoči Italijanov iz južnih krajev dežele, ki takoj dobe zaposlitve. Podoben načrt imajo iredentisti tudi v anglo-ameriški coni STO, od koder se je tudi že precej naših ljudi izselilo v Avstralijo.

BONN. Pred nedavnim je sovjetska zveza proglasila Vzh. Nemčijo, t. j. sovjetski del zasedene Nemčije, za suvereno državo. To naj bi bil odgovor na zahodno prizadevanje, da dobi Zahodna Nemčija pred mednarodnimi forumi pravico, da edina nastopa kot predstavnica bodoče združene Nemčije. Včeraj so trije zahodni visoki komisarji v imenu svojih vlad izjavili, da Zahod te, od sovjetov podarjene suverenosti ne prizna in se tudi ne namerava kakor koli meniti z vzhodnonemško vlado.

Novoizvoljen delavski svet v rudniku Šentjanž se je sestal

V soboto, 3. aprila, je prvič zasedal novoizvoljeni delavski svet rudnika Šentjanž. Sprejeli so predlog o uporabi sredstev amortizacije in razpravljali o tekočih problemih v podjetju. V prvem tromesečju je rudnik zelo dobro delal, saj so odpremili in prodali že 20.000 ton premoga ali eno tretjino planirane celoletne proizvodnje. V drugem tromesečju pa bodo proizvodnjo zmanjšali, ker je ta doba za prodajo premoga najbolj kritična. Debele vrste premoga v rudniku Šentjanž namreč v glavnem proizvajajo za široko potrošnjo, ki pa v teh mesecih ne absorbira večjih količin. Da ne bo potrebno odpuščati delavcev, so sklenili na predlog direktorja, da bodo redne dopuste izkoristili v tem tromesečju, deloma pa formirali investicijska dela. Sklenili so tudi, da bodo v bodoče še bolj pazili na kvaliteto oziroma čistost, kar je nujno spričo nizke kalorične vrednosti premoga in močne konkurence, ki jo vse bolj ustvarja moderno urejen rudnik v Velenju.

Med raznimi vprašanji je bila tudi zanimiva razprava o občinskih podjetjih — kritizirali so zlasti slabosti v občinski trgovini, ki ne daje rudarjem tistega kar potrebujejo. Dalje so razpravljali o možnosti prevzema podjetja »Kremenice«, o čemer so izrazili mnenje, da je treba stvar natančno premisliti. Vsekakor pa smatrajo, da bi se pod vodstvom rudnika »Kremenica« lahko bolje razvijala, ker imajo za to potreben tehnični kader, ki »Kremenici« sedaj najbolj primanjkuje, na drugi strani pa tudi možnosti, da s tehničnimi izpopolnitvami izboljšajo in pocenijo način pridobivanja peska. Sedanji proizvodni proces je zelo primitiven in drag in bi se dalo marsikaj izboljšati.

Delavski svet je tudi sklenil odločno nastopiti proti »plavim«, in v tem pogledu napraviti v podjetju red.

Na koncu so sklenili organizirati obvezne seminarje za člane delavskega sveta, na katerih se bodo spoznali z osnovnimi gospodarskimi predpisi in načinu poslovanja, in da bo tako njih delo čim plodnejše.

V Elektrarni Brestanica so izvolili nov delavski svet

Dne 27. marca so bile volitve v nov delavski svet. Kako zelo se je kolektiv zanimal za volitve v delavski svet, je razvidno iz dejstva, da se je celotni kolektiv 100-odstotno udeležil volitev. Izid volitev je pokazal, kako dobro so razmislili volivci, koga bodo volili v delavski svet in komu bodo poverili upravljanje svojega podjetja.

Imena izvoljenih kandidatov nam jamčijo da bodo nesebično in pravilno usmerjali gospodarstvo v podjetju in pravično reševali vsa tekoča vprašanja. V sodelovanju s sindikalno podružnico bo novi odbor lahko uspešno vodil podjetje, ter s tem dokazal, da popolnoma zasluži zaupanje kolektiva, ki ga je izvolil z večino glasov. Ž. A.

WASHINGTON. Poročajo, da bo ameriški zunanji minister Dulles prihodnji teden obiskal London in Pariz. Pred dnevi je naslovil na skupino azijskih držav in držav, ki imajo v tem delu sveta še svoje kolonije, naj prično »skupno akcijo« proti agresiji v Indokini. Najprej naj bi s posebno resolucijo opozorili Kitajsko, naj se ne vmešuje v indokitajski spor, pozneje pa bi se domenili še o kakih drugih ukrepih.

Toda pravega veselja za ta ameriški načrt ni. Vel. Britanija in Francija sta že namignili, da ne nameravata pred pričetkom ženevske konference, t. j. pred 26. aprilom, storiti ničesar v Indokini in na Koreji. Saj so prav to konferenco sklicali zato, da bi rešila ta dva tako pekoča problema sodobne Azije. ZDA pa žele resolucijo proti Kitajski, da bi lahko nastopile proti njej z »določenimi dejstvi«.

Ostale države ameriški načrt šele proučujejo. Vsekakor se bo moral Dulles močno potruditi, da bi uspel. Sinoči je neki ameriški senator vladi svetoval, naj vsem ameriškim zaveznikom, ki Dullesovega poziva ne bi podprli, ustavijo vsakršno pomoč. ZDA naj bi torej izsilile, kar ne morejo doseči zlepa.

Ob obletnici smrti Borisa Kidriča

Jutri poteče eno leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil veliki sin jugoslovanskih narodov Boris Kidrič. Njegova smrt nas je odtrgala od človeka, ki je vse svoje delo, vso svojo neizmerno življenjsko silo in tudi življenje daroval za pravično stvar delavskega ljudstva. Z njim smo izgubili enega najvidnejših voditeljev jugoslovanske ljudske revolucije, velikega misleca, katerega bogata teoretska dela so posvečena vprašanjem graditve socializma.

Vsa najvažnejša razdobja v zgodovini slovenskega in jugoslovanskih narodov so tesno povezana z njegovim imenom. On je bil organizator upora na Slovenskem in najodgovornejša politična in vojaška osebnost v narodnoosvobodilni borbi. Tudi bujen gospodarski razvoj Jugoslavije po vojni, ki ga ni mogla zavreti niti kominformovska blokada niti druge objektivne težave, je v prvi vrsti rezultat njegovega pravilnega in smelega vodstva, njegovega vztrajnega in plodnega dela ter nadčloveških naporov, ki jih je vlagal v iskanje novih poti v socializem.

Zato je Boris Kidrič lahko zapustil tako bogato dediščino, ki je za naš nadaljnji razvoj socializma neprecenljive vrednosti. Med to vsekakor in v prvi vrsti spada bogat prispevek, ki ga je dal v spoznavanju bistva birokratske kontrarevolucije v Rusiji, odkrivanje korenov birokratskih tendenc v naši lastni praksi ter odkritje najbolj učinkovitega sredstva za borbo proti temu zlu, to je delavsko samoupravljanje itd.

V izgradnji teorije in prakse delavskega upravljanja vsekakor pripada eno od prvih mest Borisu Kidriču. On je neizmerno verjel v ustvarjalne sposobnosti delavskega razreda in v njem videl neizčrpen vir skritih rezerv, ki jih za hitrejšo socialistično izgradnjo in razvoj proizvodnih sil moramo sprostiti.

Zato to njegovo veliko revolucionarno delo živi danes in bo živelo kot svetlo poglavje v naši novi zgodovini tudi v bo-

doče. Po svoji sili in veličini pa ne more biti samo naše, ker je prešlo okvire Jugoslavije. Na njem se bodo lahko učili vsi resnični borci za socializem tudi izven naših meja.

Vedno nam bo ostal za vzgled tudi njegov svetal lik, lik neustrašnega borca, komunista in revolucionarja. V svojih srcih bomo ohranili njegovo podobo ter se po njem učili, kako je treba ljubiti svoje ljudstvo in domovino.

Mednarodni dan zdravstva

Mednarodni dan zdravja, ki ga po vsem svetu proslavljajo od l. 1948, ko je začela veljati ustava svetovne zdravstvene organizacije, praznujemo tudi letos 7. aprila.

Za letošnjo proslavo mednarodnega dneva zdravja so izbrali temo »Medicinska sestra — pionirka zdravja«, v spomin na Florence Nightingale, ki je pred sto leti kot prva medicinska sestra začela z zdravstvenim delom.

Na tem mestu bom podala nekaj misli o vlogi in pomenu medicinske sestre.

Medicinsko sestro štejemo med najvažnejše zdravstvene delavce, saj so ji v naši zdravstveni službi poverjene odgovorne, čisto samostojne naloge. Med njimi so posebno važne ravno one, ki segajo na zdravstvenoprosvetno področje. Začrtajmo jih na kratko in poudarimo bistvene značilnosti tega dela.

Do nedavno smo medicinsko sestro edino lahko šteli za resnega zdravstvenoprosvetnega delavca. Njeno terensko delo ji je samo postavljalo zdravstvenovzgojne naloge. Če je hotela izpolnjevati obširne zdravstvene naloge, ki so ji bile postavljene, se je morala lotiti tudi zdravstvene vzgoje ljudstva. V današnji dobi so ji pa kot izrazitemu preventivnemu delavcu v zdravstvu postavljene nekatere zdravstvenoprosvetne naloge, ki se deloma ločijo od nalog ostalih zdravstvenih delavcev. Od podrobnega zdravstveno prosvetnega dela, ki ga naj vrši medicinska sestra, se dotaknimo nekoliko organizacije različnih tečajev. Z zdravstvenovzgojnimi tečaji, ki zajemajo tematiko iz higiene, materinstva, nege in prehrane otroka, zdravilnih zelišč, borbe proti tuberkulozi, proti spolnim boleznim, proti raku in podobnih problemov; je mogoče zelo vplivati na zdravstv. zavest in znanje ljudstva. Za takšne tečaje so posebno prikladni pozni jesenski in zimski dnevi, za organizacijo pa nujno potrebno sodelovanje z zdravstv. ustanovami in organi ljudskih oblasti po eni strani ter z množičnimi organizacijami na drugi strani. K temu moramo še prav posebej omeniti tečaje o prvi pomoči, ki naj obsežejo bistveno važno znanje in mnogo praktičnih vaj. Čim več ljudi se mora naučiti pravilno nuditi najnujnejšo prvo pomoč. Ob vsem tem svojem delu mora dvigati zaupanje ljudstva v zdravstvene ustanove, predvsem v one, ki so preventivnega značaja. Poudarek v celotnem zdravstvenem vzgojnem delu, ki ga usmerja, poživlja in vrši medicinska sestra, mora ležati na preventivi. Vedno se moramo zavedati, da je naša bistvena dolžnost naučiti ljudi zdravo živeti, da bodo uravnavali vse svoje življenje pod vidikom varovanja zdravja in preprečevanja bolezni.

Dotaknili se moram še nekoliko nalog medicinske sestre, ki dela v kurativnih ustanovah, predvsem zdraviliščih, klinikah in bolnišnicah. Ravno v teh ustanovah je zdravstvenoprosvetno delo med bolniki važno. Ker je kader zdravnikov po kurativnih ustanovah močno zaposlen, je naloga medicinske sestre skrb za zdravstvenoprosvetno delo v ustanovi. Zdravstvenoprosvetno delo v bolnišnici je zelo bogato in pestro.

Zdravstvenoprosvetno delo prav gotovo zahteva od medicinske sestre kot od vsakega drugega zdravstvenoprosvetnega delavca poznavanje tehnike in metodike tega dela. Zdravstvena prosveta posega na tri področja: zdravstvo, pedagogiko in sociologijo. Razen teh treh je pa v živem kontaktu z vsem človekovim udejstvovanjem in družbenim dogajanjem. ec.

POTNIŠKO LETALO TIPA »COMET« IZGINILO

London. Sinoči so v Londonu sporočilo, da je britansko potniško letalo tipa »Comet« na poti iz Londona v Johannesburg izginilo. Zadnjo vest z letala so prejeli sinoči ob 20.00. Tedaj je letalo letelo v bližini Neaplja. Doslej še niso prejeli nikake vesti o njem, četudi ga iščejo lovci vojaškega letalstva z otoka Malte.

Poročajo, da so vsa letala tipa »Comet« sprejela ukaz, naj se brez potnikov takoj vrnejo v London.

Visoko odlikovanje Zlatka Balokoviča

Beograd, 8. aprila. Predsednik republike Josip Broz-Tito je odlikoval znanega violinista Zlatka Balokoviča z redom Jugoslovanske zastave I. stopnje ob 50-letnici njegovega umetniškega dela za zasluge ki jih ima za jugoslovanske narode med NOB in za razvijanje prijateljskih zvez med narodi FLRJ in ZDA.

*

SAIGON. Na prošnjo francoskega vrhovnega poveljnika v Indokini generala Navarre so ZDA poslale večje število transportnih letal kot pomoč francoskim silam v obkoljenem Dien Bien Fuju. Ho Ši Minhove sile so zaradi izgub zadnje dni ustavile napade, vendar pričakujejo v kratkem novih sil, ki se že vale proti obkoljeni trdnjavi. Francozi jih skušajo oslabiti z neprestanim bombardiranjem. Ameriška transportna letala pa jim bodo služila za prevoz novih moči v Dien Bien Fu, ker jim je samo še zračna pot odprta.

VAŽNO SPOROČILO!

Vse naše bralce obveščamo, da bomo predlog družbenega plana in proračuna za okraj Krško objavili v prihodnji številki.

KULTURNI PREGLED

V občini Videm-Krško so ustanovili „Svobodo“

Končno ima tudi mesto Videm-Krško svoje delavsko prosvetno društvo »Svobodo«.

V okusno okrašeni dvorani v Tovarni celuloze in papirja na Vidmu se je v torek vršil ustanovni občni zbor, kateremu je prisostvovalo okrog 200 ljudi.

Občni zbor je otvoril predsednik iniciativnega odbora tov. Dušan Stupar, ki je pozdravil navzoče, nato pa podal obširen referat o delavsko prosvetnih društvih »Svobode« Temu je sledilo čitanje pravil, katerim so na zboru vnesli malenkostne spremembe in popolnitve. Tako so določili da bo znašala mesečna članarina 5 din, za dijake in vajence pa 2 din.

Takoj ob ustanovitvi so bile ustanovljene tri sekcije: dramska, pevska in šahovska. Predlagano je bilo, da bi ustanovili še folklorno in strelsko sekcijo.

Precej govora je bilo, kako naj bi te sekcije delovale O delovanju dramske sekcije je podal tov Staut kot vsestransko razgledan in izkušen režiser svoje mnenje in tudi smernice Krško umetniško društvo in videmsko prosvetno društvo se bosta združili zato bo tudi izbira gledališkega kadra dosti večja. Vendar se poraja zopet drug pereč problem Kot je znano, imamo v Krškem kino dvorano, ki služi obenem za gledališke predstave. Dvorana kakor tudi oder je premajhen. Pa ne samo to; dvorana je last TVD Partizan. Na razpolago je le nekaj dni v tednu in to, kadar ni kino predstav. Na Vidmu je pa oder in tudi dvorana neznatna. Z ozirom na povečanje prebivalstva v občini Videm-Krško je nujno potreben večji kulturni dom No, in na občnem zboru je bil sprejet sklep, da se prične še v letošnjem letu z gradnjo tega nujno potrebnega doma. S članarino, ki lahko rečemo, da je minimalna, pa to ne bo mogoče. Zato bo treba napeti vse sile in zbrati na kakršenkoli način potrebna sredstva. Upamo pa, da bodo imeli ljudje kakor tudi podjetja in Okrajni ljudski odbor za to polno razumevanje.

Kulturnoumetniško društvo Krško ima svojo knjižnico s precejšnjim številom knjig. Knjižnico ima tudi tovarna in videmsko prosvetno društvo. Čez čas se bodo te knjižnice združile v eno bogato, toda to se bo lahko uresničilo šele tedaj, ko bo na razpolago čitalnica, kar naši bralci zelo pogrešajo.

Vsa ta vprašanja bodo seveda rešena šele takrat, ko bo dograjen kulturni dom

Kot vemo, bo Tovarna celuloze in papirja na Vidmu zgradila letos moderno restavracijo s tujskimi sobami, z letnim gledališčem, kino dvorano itd. Toda z dograditvijo te restavracije še ne bo rešena potreba po kulturnem domu. Jasno pa je, da je taka restavracija na Vidmu nujna že z ozirom na bazen, kamor bo v kopalni sezoni prihajalo precej gostov, predvsem iz Zagreba.

Govorili so tudi o mladini in sklenili, da bo društvo le-tej posvečalo posebno skrb, da naše mladino pravilno usmeri in vzgoji v zavedne, delovne in kulturne državljane.

Na zboru so potem izvolili še 9-članski upravni odbor, nadzorni odbor, enega delegata za skupščino Zveze Svobod ter gradbeni odbor.

Že ustanovni občni zbor je postavil pred upravni odbor vrsto perečih problemov, v prvi vrsti gradnjo kulturnega doma. Tako bo moral le-ta krepko prijeti za delo, če hoče, da se bodo sklepi, ki so jih sprejeli, uresničili. Vsi člani, ki jih je že kar lepo število — okrog 200 — in tudi ostali pa želimo odboru kar največ uspehov.

Pleterski Mile

Pomlad

Čez noč, kot vsako leto, si prišla
in vonj si svoj razpredla
povsod kot lani, ko odšla
takoj si, ko si srca zmedla

Iz bele pravljice v zelen okras,
v bele cvetke — vetrič mlad
hiti življenje — naš obraz
pa zdaj kot tvoj je — o pomlad.

V gozdu polju, na dvorišču
in nad potoki kronami dreves
šepečeš Vesna — da v svetišču,
ki je povsod si vžgala kres.

In mi poznamo takšen kres
kot brsti drobni, ki napeti
življenja ne tajijo — vse gre čez,
čez rob, čez vrh — začenja vse
kipeti

Čez leto dni bo dograjena največja tovarna časopisnega papirja na Balkanu

V Tovarni celuloze in papirja (tako se od 1. januarja t. l. imenuje bivša videmska »Celuloza«) postaja na gradbišču, kjer gradi gradbeno podjetje »Pionir« iz Novega mesta novo tovarno časopisnega papirja, vse živahneje. Nove zgradbe, visoki betonski opaži, več deset tisočev kub. metrov zemeljskih izkopov, nenehno brnenje gradbenih strojev, vse to daje prepričljiv vtis, da se v Vidmu gradi velika tovarna, ki bo ponos krškemu okraju Z izgradnjo te tovarne bo naša država razbremenjena v plačevanju velikih vsot deviz, ki jih daje za nakup časopisnega papirja v inozemstvu in to predvsem v Avstriji Letna poraba časopisnega papirja ki znaša približno 15 000 ton oziroma na vsakega prebivalca približno 0,8 kg, se bo lahko znatno povečala, saj bo kapaciteta nove tovarne v začetku obratovanja 70 ton dnevno ali okoli 25 000 ton letno, pozneje pa celo 100 ton dnevno.

Glavni objekt nove tovarne, v katerem bo končna faza proizvodnje časopisnega papirja, bo dolg 175 m. Papirni stroj bo širok 4,5 m, njegova dolžina pa bo 145 m To bo najmodernejši papirni stroj v Evropi Izpopolnjena mehanizacija tega stroja bo omogočala, da bo s strojem lahko upravljal celo en sam delavec Maksimalna brzina stroja bo 350 m/min to se pravi, da bo v eni minuti izdelanega okoli 1500 m² papirja.

Za proizvodnjo tega papirja bo dnevno porabljene 15 do 20 ton celuloze in približno 50 ton lesovine. Oddelek lesovine (brusilnica) je že v zadnji fazi gradnje. Montaža strojev se prične 1. maja t. l. brusilnica pa bo začela obratovati letos v avgustu. Strojev prihaja dnevno po več vagonov.

V obstoječi tovarni celuloze se vrši rekonstrukcija tehničnega procesa predvsem v oddelku za prebiranje celulozne snovi. V tem letu pa se bo postavil še en kuhalnik, s čimer bo povečana kapaciteta proizvodnje celuloze od 30 do 45 ton dnevno. Z rekonstrukcijo bo videmska tovarna znatno zboljšala kvaliteto celuloze in povečala prednost pred ostalimi celuloznimi tovarnami, ki jo ima že sedaj, saj izdeluje najspecialnejše vrste celuloze v naši državi

Nova tovarna bo stavljena v pogon 1. maja 1955 Gradnja objektov pa bo končana že konec tega leta. Podjetje ima za gradnjo v tem letu eno milijardo kredita, za opremo in montažo pa dve milijardi Razen papirnega stroja in brusilnice bo podjetje samo vršilo montažo raznih instalacij, cevovodov in strojnih naprav s svojimi lastnimi strokovnjaki in s pomočjo raznih montažnih podjetij iz Slovenije in Hrvatske.

Dnevna poraba celuloznega lesa bo znašala 450 do 500 m³, odnosno okoli 30 vagonov Ves promet pa bo znašal dnevno do 80 vagonov, kar je skoraj dva tovorna vlaka.

Za transportiranje lesa na lesno skladišče in iz skladišča v čistilnico lesa bodo služili transportni trakovi in pa vodni

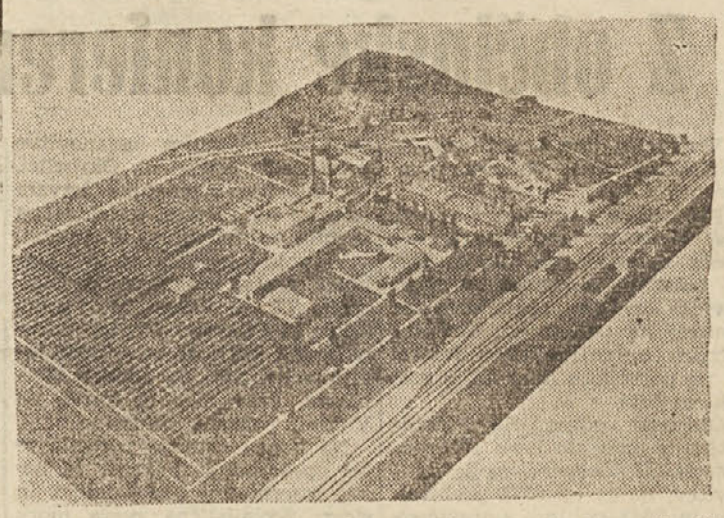

kanali, po katerih se bo les splavljal v čistilnico. Z modernimi strojnimi napravami za čiščenje lesa od lubja in kože bo dnevno prihranjeno 30 do 40 m³ lesa, ki bi sicer ob takem načinu strojnega čiščenja, ki ga ima podjetje sedaj, postal neuporabljiv odpadek. S tem načinom čiščenja bo dnevno prihranjeno okoli 320.000 din.

Nova tovarna oziroma poznejši papirni kombinat bo največji na Balkanu. Po razporeditvi objektov in strojev, od česar zavisi praktičnost povezave tehničnega procesa, po čistoči in kapaciteti z ozirom na dva kuhalnika, ki jih ima že obstoječa tovarna, se lahko videmska tovarna prišteva med najboljše in najlepše ne le v Jugoslaviji, temveč v vsej Evropi. Po dovršenj izgradnji nove tovarne pa bo ta prednost v papirni industriji še povečana.

Poleg industrijskih objektov gradi podjetje tudi lepo stanovanjsko naselje, ki nudi njihovim delavcem in uslužbencem res udobno stanovanje. V načrtu pa ima podjetje tudi gradnjo lepe restavracije za 150 odnosno 300 ljudi. Graditi jo bodo začeli že v tem letu. Načrt predvideva v sklopu te restavracije tudi veliko kino dvorano, tujske sobe, letno gledališče in kegljišče. Z realizacijo tega načrta bi bilo končno rešeno vprašanje kulturnega doma in kulturnoprosvetne dejavnosti.

Planinci iz Brežic so zborovali

Dne 22. februarja 1954 je imelo planinsko društvo v Brežicah IV. redni letni občni zbor. Društveno delo je — po podanih poročilih — v preteklem letu bilo uspešno, dasi niso bile izvršene vse naloge, ki jih je društvo sprejelo na prejšnjem občnem zboru. Uspelo je zbrati pri brežiških podjetjih toliko sredstev, da je lepo opremilo sobo v planinskem domu na Lisci ter s tem vsaj malo pomagalo tovariškemu društvu iz Krškega. Pohištvo je brezplačno izdelal in namestil s svojimi sodelavci v obratu mizarski mojster Rožman iz Brežic. Poleg tega je društvo v preteklem letu povečalo število naročnikov Planinskega vestnika. Glede tega spada Planinsko društvo v Brežicah med najboljša društva v PZS.

Statistika članov je zanimiva. Ne moremo pa biti zadovoljni z našim delavstvom, ker so le trije brežiški delavci člani društva. Na prvem mestu so dijaki brežiške gimnazije, na drugem pa uslužbenci. Med dijaki je zanimanje za planinstvo precejšnje. Nujno je potrebno, da društvo letos bolje izpolni lansko nalogo glede vzgoje naraščaja. Starejši planinci bodo v tem letu z mlajšimi načrtno obiskovali vrhove v Zasavju, Gorjancih in za Sotlo. Vzgojni smoter je naučiti mladino uživati lepote prirode, zdrave hoje po gorah, obnašanja na planinah in prepričati jih, da kljub draginji, ki večini onemogoča obiske gorenjskih velikanov, moremo v domačem okolišu srednjevisokih hribov, doživeti ne iste, toda onim v Alpah enakovredne lepote. Tako planinstvo naj bo povezano z zgodovino, umetnostno zgodovino, prirodopisom in gospodarskim študijem ter s športnimi igrami na jasah sončnih gozdov. V pečinah Zasavskega hribovja je nešteto možnosti, da si mladina pridobi temelje plezalne tehnike in se tako že doma osposobi za bodoča »velika dejanja«. Prav zaradi tega je bil v odbor izvoljen tov. Miloš Poljanšek, abs. phil., ki je prevzel nalogo, da bo mlade prijatelje alpinizma sistematično vzgajal v okrilju Planinskega društva.

Društvo je že v lanskem letu skušalo rešiti vprašanje razgledne točke na Št. Vidu nad Brežicami, je pa to preseglo moči društva. S tega strmega brega nad Čatežem je prelep pogled na sotočje Save in Krke, na polja in zasotelske hribe z bizeljskimi goricami. Na vrhu Št. Vida, — kar da slutiti že ime — stoji staro svetišče, katerega začetki so v romantiki. O tem nam govori apsida, zazidana okna itd. Stavba je bila povečana v razdobju gotskega stila, kasneje pa še enkrat prezidana. Cerkev je v popisu zaščitenih kulturnih spomenikov. Stoji v zgodovinsko izredno bogatem okolju. Dejstvo, da je Čatež nekoč pripadal Zvonimirovemu kraljestvu, dela to romansko svetišče še bolj zanimivo. Zidovje je v prilično dobrem stanju, treba pa bi bilo popraviti streho, ki je bila delno uničena v borbah med partizani in okupatorjem. Obenem naj bi se — za kar se bo zavzemalo Planinsko društvo — uredile stopnice na stolp od koder je razgled najlepši. Zgradba naj bi bila preurejena v zakloniščе za primer slabega vremena, obenem pa v notranjosti urejena kot spomenik burne zgodovine okolice. Planinsko društvo ima za to že načrt, pripravljen pod strokovnim vodstvom prof. Kuglerja.

Tujcem, ki obiskujejo Čateške Toplice in razgledno točko Št. Vid, bi tako kulturno urejena, čuvana in v duhu časa uporabljena prastara gorska arhitektura pokazala del naše zgodovine in dokazovala, da naš narod zna ceniti to kar je zraslo iz njega samega.

Občni zbor je bil dalje soglasen z mišljenjem tov. Savice Zorko, da bi gradnja hidrocentral na ožjem področju bohinjskega jezera zelo kvarila, če ne uničila lepoto našega najlepšega alpskega predela, ki ga je treba ohraniti v vsej prirodnosti bodočim generacijam naših industrijskih centrov za mesto oddiha v neizumetničeni prirodi. Področje našega najvišjega vrha Triglava naj ima vedno čar nedostopne divjine, to naj bo vedno naša Himalaja, kjer naj mladostni pogum dobi prvo možnost izživljanja.

Novi odbor Planinskega društva Brežice je v glavnem ostal isti kot v lanskem letu in pričakujemo, da bo svojo nalogo izpolnil in tesneje povezal zlasti mladino z naravo, ki je končno vir vsega lepega, vzor skladnosti in v kateri leži ključ rešitve vsega še neznanega.

Odbor

Naučile smo se mnogo koristnega

Tudi v Brestanici smo imele dekleta tečaj Rdečega križa. Res je, da nismo bile zbrane najbolj polnoštevilno, toda tudi število ni vedno odločilno. Me, ki smo obiskovale tečaj redno, smo z zanimanjem in željo, prisvojiti si čimveč znanja, poslušale predavatelje. Naučile smo se mnogo koristnega Zavedamo se naše dolžnosti in ponosne smo, da bomo v nesreči lahko pomagale svojim bližnjim. Kaj vse lepega smo zvedele in poslušale. Pomagati ponesrečencem in bolnim je res plemenita in odgovorna dolžnost. Tudi na higieno nismo pozabili. »Red in snaga sta vir zdravja in sreče«, to je naše geslo

Negi naših najmlajših smo posvetile tudi lepo število ur. Kaj pač bolj osrečuje mater in očeta kakor zdrav, čvrst in krepak otroče. Prav oni so najdražje, kar imamo Koliko radosti, veselja in prešernosti vnašajo v družino! Zato bomo kot bodoče matere posvetile ravno njim največjo pozornost in skrb S tem ne izpolnimo samo svoje obveznosti do njih, temveč smo tudi naši ljudski skupnosti dolžne dati zdrav, odporen in močan naraščaj

Še nekaj zelo koristnega smo se naučile Morda bomo kmalu gospodinjile po naših lepih slovenskih domovih, zato se moramo tudi na to važno poslanstvo pripraviti. Vsi vemo, da je prehrana osnovna človekova potreba. Toda samo spretna in dobra gospodinja bo nudila svoji družini zdravo in ustrezno hrano. Oh, te beljakovine, ogljikovi vodiki in maščobe, pa še vitamini — kar preveč za naše glave. Mnogo je tega, toda, če bomo upoštevale samo najvažnejše nasvete, bomo tudi same srečne v krogu svoje zdrave in zadovoljne družine. Res ne znamo vsega tega na pamet, toda v življenju se bomo marsikdaj spomnile teh dobrih nasvetov, ter se tudi ravnale po njih. Tudi druge bomo prav rade poučile o tem. Saj z znanjem in delom se bomo dvignili iz zaostalosti v boljše in srečnejše življenje.

Bližali so se izpiti, seveda smo se marljivo pripravljale, vendar ni šlo čisto brez treme. No, in tudi to je za nami. Vsi smo bili zadovoljni in tudi tovariš Arnšek, ki je prisostvoval našim izpitom

Še nekaj smo sklenile ob koncu: uprizorile bomo igro in z dobičkom kupile torbice za prvo pomoč, katere so nujno potrebne za naše oddaljene vasi. Res je to še samo sklep, toda upamo, da bomo sposobne uresničiti ga.

Za zaključek še čajanka, nato smo se zadovoljne razšle na svoje domove in mislile za koliko lepega in koristnega so bila prikrajšana dekleta ki niso obiskovala tega tečaja FM

Pionirji nam pišejo

Nesreča nikoli ne počiva

Opisala bom dogodek, ki sem ga sama doživela, ko sem se vračala s počitnic z Gorenjskega.

Dobro razpoloženi smo zapustili Ljubljansko železniško postajo. Tam je mnogo tirov. Vlak je mirno vozil v smeri Ljubljana—Polje. Fantek in pučka sta stala na tiru potniškega vlaka in gledala tovorni vlak, ki je vozil proti Ljubljani. Potniški vlak, s katerim sem se peljala, je dal signal. Ker pa sta bila preveč zaverovana v premikanje tovornega vlaka, tega nista slišala. Potniški vlak hipoma ustavi, toda prepozno, kajti že se je pripetila nesreča. Videli smo, da tu še ni postaja in ker se je vlak naglo ustavil, smo se gnetli k oknu. Videli smo vsa okrvavljena otroka, ki sta strašno jokala. Videti je bilo, da sta imela udarce na glavi, punčka pa še zlomljeno nogo. Iz vagona je izstopil vojak in skušal pučko postaviti na noge. Ona tega ni mogla storiti in je še bolj jokala in klicala mamo. Fantka pa je držal v naročju neki gospod. Okrog nesrečnega prizora se je zbralo mnogo ljudi. Med ostalimi je prihitela z njive tudi mati oblečena v delovno obleko, čeprav je bila nedelja. Do tedaj še ni vedela, kaj se je zgodilo. Znanci pa so ji povedali o nesreči. Na vsak način je hotela k otrokoma, kar pa so ji drugi preprečili. Medtem pa je že pripeljal rešilni avto in vzel ponesrečenca. Z njima se je odpeljala v bolnico tudi mati. Po 15-minutni zamudi je vlak nadaljeval vožnjo.

Dogodek, ki sem ga opisala, mi bo ostal živo v spominu kot resen opomin, kako se je treba ravnati po prometnih predpisih.

Burja Nada

Zmanišanje denarnega obtoka v marcu

Konec februarja je znašal denarni obtok v naši državi 68 milijard 831 milijonov dinarjev, konec marca pa obtok 65 milijard 966 milijonov. Potemtakem je v enem mesecu padel za nekaj manj kot 3 milijarde

Krediti za bivša zadružna podjetja

Beograd, 8. aprila. Narodna banka bo po sklepu zveznega izvršnega sveta dajala investicijska posojila bivšim zadružnim gospodarstvom, ki so ob likvidaciji ali reorganizaciji kmečkih delovnih zadrug ostala brez zadostne delovne ali vzrejne živine in kmetijskih naprav. Ta posojila, katerih maksimalni znesek bi znašal 100.000 dinarjev, bodo bivši zadružni proizvajalci lahko izkoristili le za nabavo delovne in vzrejne živine ter poljedelskih naprav. Narodna banka bo dajala ta posojila preko kmetijskih zadrug na priporočilo okrajne zadružne zveze. Za ta investicijska posojila je določena obrestna mera 5 odstotkov. Rok za povračilo posojila ne more biti daljši kakor pet let.

Priprave za prvo jugoslovansko razstavo vin

Še nekaj dni nas loči od te nadvse pomembne vinske razstave, ki bo izvedena v največjem merilu v času od 24. aprila do 2. maja 1954 v Ljubljani.

Na to razstavo se vse temeljito pripravlja: državne institucije, podjetja, zadruge, vinski strokovnjaki, vinogradniki in pripravljalni odbor.

Vse priprave za strokovna predavanja, priprave za izvedbo poskušnje, strokovna ocenjevanja naših vin iz vseh področij države po mednarodnem merilu so v polnem teku.

Z veliko vnemo se izdelujejo razni grafikoni o vinogradništvu cele Jugoslavije, o vinskih vrstah in tipizacijah, o rajonizaciji, selekciji in sodobni obnovi naših vinogradniških predelov.

Do sedaj je prijavljenih nad 480 vinskih vzorcev, med temi, naše najboljše konice iz vseh vinorodnih krajev širom po naši državi.

Vinorodni predel Posavja bo zastopalo podjetje »Vino« Brežice, Vinarska zadruga v Kostanjevici na Krki in Vinarska zadruga v Brezini s svojimi priznanimi vinskimi kvalitetami.

Oficialni del razstave bo v prostorih Slovenske filharmonije, komercialni pa bo v paviljonih na Trgu revolucije.

Za razstavo vlada veliko zanimanje tudi v inozemstvu in njihovo časopisje prinaša obširna poročila.

Ker bo ta razstava prva v takem obsegu, vabimo vse vinogradnike, vinske strokovnjake, zadružnike in ostalo občinstvo, da razstavo obišče in preizkusi dobroto vinske kapljice v tej ali oni tipizaciji.

Zaključek dvomesečnega gostinskega tečaja v Čateških Toplicah

Do nedavnega je še bilo gostinstvo krškega okraja na precej šibkih nogah, vendar se Gostinska zbornica neprestano trudi urediti gostinsko mrežo tako, da bo odgovarjala zahtevam in zadovoljevala želje gostov.

V ta namen je Gostinska zbornica za okraj Krško organizirala za svoj gostinski kader dvomesečni gostinski tečaj za pridobitev polkvalifikacije oziroma kvalifikacije v kuharski in natakarski stroki. Tečaj je imel internatski značaj in se je pričel 1. februarja t. l. v zdravilišču Čateške Toplice.

Predavali so samo priznani dolgoletni gostinsko-turistični delavci, vodja tečaja pa je bil tovariš Mitja Leber ravnatelj zdravilišča Čatež, ki je istočasno skrbel za vzoren red in disciplino.

Kljub hudi zimi, ki je trajala ves mesec februar, so tečajniki pokazali izredno voljo in vnemo do pouka Poleg celodnevnega teoretičnega in praktičnega pouka so si tečajniki utrjevali v teku dneva pridobljeno znanje v večernih krožkih, kjer so obravnavali in tolmačili s pomočjo predavateljev težjo snov.

Da je bil tečaj vsestransko in vestno pripravljen ter da so tečajniki z vso resnobo sledili pouku, dokazujejo izpiti, ki so bili od 27. do 29 marca Izpita za polkvalifikacijo tečajnikov se je udeležilo 21 tečajnikov in to 9 iz kuhanja in 12 iz strežbe, za kvalifikacijo je pa opravljalo izpit 32 tečajnikov in tečajnic in to 5 iz kuharske stroke in 27 za strežbo.

Od vseh tečajnikov in tečajnic, razen 4, ki imajo popravni izpit, so vsi opravili izpite z dobrim uspehom, tako da je izjavil predsednik republiške izpitne komisije, da je tečaj z ozirom na uspehe — eden najboljših v Sloveniji.

Po končanih izpitih so tečajniki in tečajnice na banketu pokazali v tečaju pridobljeno znanje. Po banketu se je vršil sproščen družabni večer.

*

30 smrtnih žrtev letalske nesreče

Toronto, 9. aprila (AFP). V kanadski provinci Saskatchewan sta v zraku treščili dve letali. Vseh 30 potnikov je izgubilo življenje.

Tečajnice gospodinjskega tečaja na Telčah.

KMETIJSKI RAZGLEDI

Ne pozabite na sadno drev e

V nekaterih občinah in področjih zadrug sta čiščenje in škropljenje sadnega drevja v polnem teku. Po poročilih, ki prihajajo iz občin, je sklepati, da bo letos poškropljenega precej več sadnega drevja kot prejšnja leta. V tem gre zahvala predvsem kmetijskim zadrugam — bolje rečeno — njihovim predsednikom in upravnikom. V isti smeri pa gre tudi vsa graja predsednikom kmetijskih zadrug, ki omalovažujejo škropljenje in načelno odklanjajo vsako »vmešavanje« v njihove osebne interese in mišljenja. Ne zavedajo se, da so bili izvoljeni za predsednike, ker so ljudje zaupali vanje in še zaupajo. Omenil bi le Krško vas. Zadruga je nabavila škropivo — ljudje bi dali škropiti, pa ni nikogar, ki bi vzel vso stvar v roke in pomagal v organizaciji. Kdo naj se zanima za napredek članov svoje zadruge, če ne ravno predsednik.

Drugo nasprotje pa so kmetijske zadruge, ki vlagajo vse svoje sile za napredek svojih članov in tudi nečlanov. Naj omenim le nekatere, ki vidno izstopajo: KZ Brežice, Sevnica, Dovško, Brestanica, Jesenice...

Da ne bi bilo delo izvršeno površno, naj omenim, da je potrebno vse veje, ki ste jih odstranili pri čiščenju in vsa posekana drevesa odstraniti iz sadovnjakov. Najbolje je, da vse skupaj pokurite, ker so take veje, če jih pustite na mestu, še vedno vir nadaljnjih okužb. Kaparje, zalubnike, cvetožerje bo toplo vreme prebudilo in ko se to dogodi, tedaj je lepa priložnost, da se škodljivci naselijo prav na tisto drevo, od katerega so bili odžagani. Torej pospravite pravočasno posekana drevesa in veje.

Nekdo je v Zgornji Pirošici (občina Cerklje) raznesel vest, da je škropivo zanič in da se ne izplača škropiti, ker ni nobenega haska. Tako govorijo le ljudje, ki hočejo škodovati in so, če hočemo lepo reči — oni brez haska. Res je, da škropivo ne pomaga, če je drevo preveč okuženo — to si razlagamo tako: Kadar je drevo močno okuženo po ameriškem kaparju, tedaj opazimo pod ljubjem rdeče tkivo. To tkivo je bolno in rumesan ter tudi druga škropiva nimajo naloge zdraviti bolno tkivo, temveč uničiti škodljivce. Škodljivce pa uničuje rumesan kot tudi kreozan 100-odstotno. Vse, ki ne verjamejo v učinkovitost škropiva, lahko napotimo v Ljubljano na preizkusni zavod za zaščito rastlin in izvedeli bodo točne rezultate, ki so jih dobili s temi škropivi. Februarja meseca sem vzel poškropljene vejice jablan, ki so bile močno okužene po ameriškem kaparju v Brestanici (v vrtu ekonomije). Škropljeno je bilo temeljito in rezultat pregleda je bil sledeč: od 1600 kaparjev, ki so jih pregledali pod mikroskopom, je bilo živih le 16 — vidimo, da je škropivo 100-odst. učinkovito — treba pa je škropiti po predpisih in temeljito, v pravem času ter v pravi koncentraciji. Te rezultate so dobili pri 1.5-odstotni koncentraciji. Zato ni nujno škropiti z večjimi koncentracijami.

Odgovor tov. Mišku Zmavcu

Ne mislimo dolgo in široko razpravljati po časopisju o prometni nesreči v Brestanici, ker bo o tem razpravljalo pristojno sodišče, hočemo le odgovoriti na nekaj vprašanj, ki jih je zastavil tov. Žmavc v 13. številki »Posavskega tednika«, dne 3. aprila 1954.

1. Da je tov. Žmavc prevozil že preko 200.000 km brez prometne nesreče in da je vozil po osvoboditvi rudarje v bolnico z gasilskim avtomobilom naj sodišče upošteva kot olajševalne okolnosti pri presoji, ne more pa uprava rudnika prevzeti zaradi teh uslug vzrokov nesreče na svoja ramena.

2. Tovariš Franc Flisek je opravil 29. januarja 1952. leta strokovni izpit za strojevodjo industrijske železnice brez javnega prometa pred komisijo direkcije za železnice v Ljubljani ter opravil tečaj za strojevodjo električnih lokomotiv v času od 14. do 20. aprila 1951. leta ter si tako pridobil izkušnje za samostojnega strojevodjo električnih lokomotiv.

3. O jakosti glasu signalne sirene električne lokomotive ni strokovna komisija ob kolavdaciji stavila nobenih pripomb in jo v torej smatrala za zadosti glasno.

4. Električno lokomotivo obremenjeno z 10—15 vozički ni možno ustaviti na razdalji enega metra, temveč šele v razdalji 13—20 metrov pri uporabi obeh zavor.

5. Prav tako je strokovna komisija za kolavdacijo bila mnenja, da zadostujejo pri prehodih preko javnih cest svarilne table in znaki ter da akustični in optični signali ne bi bili nujno potrebni, zato jih tudi uprava rudnika ni vgradila.

6. V primeru, da je avto v popolnoma dobrem stanju in da vozi z brzino 15 km na uro, ga je možno ustaviti na razdalji 0—25 cm, če pa vozi z brzino 30 km na uro, pa v razdalji 30—80 cm.

7. Po 7. členu uredbe o cestnem prometu je treba pred nezavarovanim prelazom vozilo ustaviti in se prepričati, ali je železniška proga prosta. Sicer pa obstajajo fotografije, iz katerih je razvidno, kako je bila proga vidna.

Uprava rudnika rjavega premoga Senovo

*

Pripomba uredništva:

V zadnjih številkah našega lista smo seznanili naše bralce z nezgodo, ki se je pripetila pri rudniškem prelazu v Brestanici. Ker je bilo pisano z ene in druge strani, naj si bralci ustvarijo sodbo sami. Ko bo sodišče izreklo sodbo, pa bomo poročali.

Novice in dopisi iz naših krajev

Razgibana mladinska de avnost v nekaterih krajih našega okraja

V Orešju...

Mladina iz Orešja nam piše: »Ob ustanovitvi mladinske organizacije smo sklenili, da se bomo redno vsakih štirinajst dni sestajali. Tega se tudi držimo. Sedaj predelujemo knjigo »Vedenje — odlično«, začeli pa smo tudi že študirati gradivo V. kongresa LMS.

Poleg rednih sestankov smo imeli tudi več izrednih, in sicer v zvezi s pripravami za prireditve, ki smo jih organizirali. Imeli smo namreč dve tovariški mladinski zabavi, in sicer silvestrovanje in maškarado. Skupno s pionirji pa smo priredili akademijo »8 marec«, kjer smo sodelovali s pevskimi in recitacijskimi točkami ter z igro. V to igro smo vložili precej truda saj sta pevska in dramska skupina dalj časa vsak večer vadili in dosegli pri ljudstvu precejšen uspeh.

Organizirali smo tudi družabni večer z namenom, da bi se med seboj tesneje povezali in spoznali. Kolektivno smo tudi obiskali več kino predstav, o katerih smo se potem na sestankih razgovarjali...

V Šentjanžu...

V Šentjanžu na sestankih razpravljajo tudi o dogodkih v svetu in posebej v naši državi. Nedavno so pričeli s študijem gradiva V. kongresa LMS, ki je dal smernice za nadaljnje delo mladinskih organizacij na sedanji stopnji družbenega razvoja.

Mladina je tudi naštudirala igro »Scapinove zvijače«, ki jo je že dvakrat uprizorila na odru v Šentjanžu in petkrat v raznih drugih krajih. Mladincem, ki odhajajo v JLA, bo mladinska organizacija priredila poslovilni večer, na katerega bodo povabljeni predstavniki ostalih množičnih organizacij.

Nedavno je mladina sklenila, da bo dostojno proslavila 1. maj, na kar se že zdaj pripravlja.

V Starem gradu...

Nedavno je mladina Starega gradu ustanovila svojo mladinsko organizacijo. Imela je že več sestankov, na katerih se je pogovorila o svojem bodočem delu. Enkrat se je njihovega sestanka udeležil tudi predstavnik okrajnega komiteja LMS, ki je govoril mladini o pomenu in nalogah mladinske organizacije.

Na Jesenicah...

Mladina iz Jesenic bo organizirala strokovni krožek, v katerem bodo delovali tisti mladinci, ki jim bodo starši dali na razpolago nekaj malega zemlje. Na tej zemlji bo vsak posameznik posejal tisto kulturo, za katero ima zanimanje. Semena bo prejel brezplačno od »Semenarne«, hkrati pa tudi navodila za obdelavo zemlje itd. V krožku pa bodo mladinci študirali strokovno literaturo, ki jo bodo brezplačno prejeli. Če bodo želeli, jim bo prišel predavat kmetijski strokovnjak, ki jih bo poučil o napredni obdelavi selekciji itd.

Namen krožka je, da bi se mladi ljudje zainteresirali za napredno kmetijstvo. Vsak član krožka bi na ogonu zemlje, ki bi mu ga odkazal oče, preizkušal najnovejše strokovne izsledke na področju kmetijstva.

-nc

Tečaj RK v Podsredi je zaključen

Tudi v Podsredi smo organizirali tečaj RK, katerega je redno obiskovalo okoli 17 mladink. Ni jih oviral sneg, ne blato; prihajale so redno k predavanjem. Tri mesece je preteklo kot blisk. Naenkrat je bil 14. marec, dan izpitov. Pri izpitih smo pogrešali okrajno komisijo RK, ki je, kakor kaže, zgrešila pot v Podsredo. No, pri izpitih smo vse prav dobro odgovarjale. Po končanih izpitih smo uprizorile dve enodejanki »Gumb« in »Dva lopova«, na koncu smo pa še zapele nekaj pesmic.

Zvečer smo priredile družabni večer, kjer smo se prav dobro imele, seveda smo poskrbele tudi za jedačo in pijačo. B. A.

MALI OGLASI

Mestna mizarska delavnica v Krškem proda mizarski poravnalni stroj (abrihter), širine 60 cm, domače izdelave. Stroj je na ogled vsak dan v delavnici. Dražba se bo vršila dne 15. t. m., ob 10. uri na licu mesta. — Delovni kolektiv mizarske delavnice, Krško

Ugodno prodam sobno kredenco z marmornato ploščo in 12-basno klavirsko harmoniko. Poizvedbe pri Erhatič Antonu, Videm-Krško, Kardeljeva 32

VAŽNO!

V nedeljo, 11. t. m., bo gostovalo v Krškem prvič dobro moštvo iz Rogaške Slatine. Tekma se bo odigrala ob 15. uri. Lansko leto se je končala tekma neodločeno 3:3. Zato opozarjamo gledalce na to srečanje, ki bo prineslo zanimivo tekmo. Podprite domače moštvo.

TVD Partizan (Krško) : TVD Partizan-Senovo 6:3 (3:0)

Prvenstvena tekma na Senovem se je končala z veliko in zasluženo zmago Krškega, ki se je pošteno revanžiral za lanski poraz na lastnem igrišču.

Za tekmo je vladalo veliko zanimanje, tako da se je zbralo na igrišču nad 300 ljudi, ki so pričakovali gotovo zmago domačih. Prišlo pa je drugače. Gostje so predvedli res lepo igro in popolnoma prevladovali na igrišču. Že sam začetek je pokazal, da bo tekma napeta od začetka do konca.

Že v 5. minuti je bil vzet v škarje Mlakar, sodnik je pokazal na belo točko. Isti igralec je 11-metrovko streljal v prečko. Več napadov ni bilo izkoriščenih. V 19. minuti je iz lepega predložka desnega krila Mlakar poslal žogo v mrežo. Nasprotnik je bil potisnjen v obrambo ter se je le branil. V 39. in 40. minuti je bil uspešen Tonček Bizjak, ki je postavil rezultat polčasa.

Po odmoru so domačini pritisnili ter v 3. minuti znižali rezultat na 3:1 po Zlatiču. V 8. minuti Vodopivc zviša na 4:1. Vrstijo se krasne situacije pred golom domačih tako da s težkočo odbija dobri vratar Žičkar, ki je v splošnem rešil svoje društvo dvoštevilčnega rezultata. V 14. minuti dosodi sodnik 11-metrovko v korist Senovega, ki jo ubrani vratar Bračun. Gostje igrajo koristno ter izvedejo nekaj lepih potez. Izkaže se napadalni trio, ki je danes zaigral zelo dobro. Desno krilo je bilo boljše od levega, ki ni držal mesta. V 20. minuti je preigral Bizjak dva igralca in streljal na gol, tam se je znašel Mlakar, ki je žogo potisnil z glavo v gol.

Zaradi roke v kazenskem prostoru je Zlatič dosojeno 11-metrovko pretvoril v gol. Vratar bi ta strel lahko ubranil.

Domačini so poskušali rezultat znižati in so začeli bolj ostro igrati. Iz prekrška nad levim krilom je iz daljave 20 m Vodopivc s krasnim strelom zadel v mrežo v levi gornji kot. V 39. minuti je bil dosojen indirektni prosti strel zaradi prestopa vratarja iz katerega je bil postavljen po srednjem napadalcu končni rezultat. Pohvaliti je celo moštvo Krškega, ki se je borilo za zmago. Najboljši je bil vsekakor srednji krilec Vodopivec. Sodnik E. Benčina iz Hrastnika je vodil tekmo zelo dobro.

Poiščimo vzrok požara

Mnogoštevilni požari nas uče, da posvečamo vse premalo pažnje na to, da bi dognali vzroke požara, ter je lahko vsakemu jasno, da tu ne gre samo za nesreče, temveč da je večkrat tudi kakšen požig vzrok požara. To dejstvo nas sili, da mislimo, kako bi se to preprečilo.

Ako obstaja najmanjši sum požiga, je potrebna takojšnja preiskava, pri kateri naj sodelujejo vsi: prebivalci, gledalci in gasilci. Da določimo požig, je treba prav pozornega in vestnega opazovanja že med požarom. Sicer bi to najlaže storili posestniki, ki prebivajo na požarišču, ali ti bodo prej, kakor bi mislili na vzrok požara, poizkusili rešiti svoje življenje, pohištvo in druge vrednosti.

Hitra gasilska pomoč je važna tudi zaradi dokaza požiga. Čim prej je gasilstvo na mestu, tem manj bo našlo požganih stavb, dima in plamenov, tem laže se bo našlo jedro ognja.

Ob prihodu na požarišče hitro preglejmo požarišče okoli stoječe stavbe, prepričajmo se ali je izbruhnil požar na enem ali več medsebojno ločenih krajih.

Posebno je treba opazovati tudi vedenje gledalcev na požarišču in njih opazke si dobro zapomnimo. Mogoče se preveč marljivo kateri udeležujejo pri gašenju.

Reševalec in gasilec, ki išče vzrokov požara, se mora predvsem prepričati, ali ni bil na mestu požara že pred požarom kak vžigalni predmet. Dognati se mora predvsem, kako je nastal in kaj je povzročilo vžig. Kakšna snov je povzročila ogenj? Kaj se je z vžigalno snovjo vžgalo?

Na požarišču bomo našli morda goreči premog, petrolejsko posodo oljnate ali petrolejske lise, gorečo luč, svetilko, vžigalice itd. kot vžigalno snov in v zvezi s tem šope slame, trske, papir itd. Na te okolnosti in kraj moramo polagati posebno pozornost. Po možnosti se take reči zastražijo na starem mestu, sicer pa jih pred pričami varno spravimo.

Še druge indicije, ki kažejo na požig, najdemo na požarišču. Požigalec je storil eno ali drugo, kar naj pospeši požar. Odprl bo tudi pred požigom vrata ali okna, da tako poskrbi za zadostni prepih, ki naj pospeši in razširi ogenj. Odpre omare in razmeče reči iz shramb, ki se zaradi tesne zaloge ne bi dovolj hitro vnele. Včasih pa tudi narobe. Zapre vsa okna in vrata, obesi vse zastore, da bi od zunaj ne opazili ognja in dima. To pa stori je neizkušen požigalec, kajti pri takem požigu se zaduši ogenj zaradi pomanjkanja zraka in kaznivo dejanje se odkrije.

Znan je primer, ko se je po požaru našla razbita svetilka, preproga je močno dišala po petroleju. Preiskava pa je dognala, da je bilo za to potrebno najmanj 1 liter petroleja, medtem ko je svetilka držala le četrt litra. Dokaz za požig je bil podan.

Naj bo nastanek požara še tako zagoneten, bomo šele govorili o požigu, ko so vse preiskave izključile naraven ali slučajen vzrok požara. Tudi možnosti zanikrnosti, igranje otrok lahko povzroči požar. Vsak požig zapusti gotova znamenja ali pripravljalno dejanje. To obstoji v tem, da je spremenjena splošna uravnava v medsebojni legi določenih predmetov, da so nakopičeni gorljivi predmeti, da so markirani nasilni vlomi, da so odstranjene varnostne naprave proti požaru, da so gasilne priprave odstranjene ali pa uničene itd.

Vsak požig pokaže po svojem poteku vedno druga znamenja in predaleč bi vodilo, ako bi hoteli tukaj našteti vsa znamenja. Pri ponesrečenih požigih bomo pri hitri in temeljiti poizvedbi ali preiskavi o vzrokih požara našli še eventualne priprave za požig.

Ako se tako odpove ali se prekine požig, se ne zadovoljimo z določitvijo jedra požara, temveč iščemo še na drugih od požara obvarovanih mestih. Večinoma so poizkusi vžgati na več mestih, in to posebno pri požigih skednjev. Še tako pazljivo povzročen požig zapusti često znake, ki takoj pokažejo požig. Često se zaduše taki požari zaradi pomanjkanja kisika.

Odkriti moramo vsak požig, da upade požigalcem pogum za njihov oduren posel, tako je tudi naša dolžnost, da javimo vsak požar takoj najbližji postaji LM in jim pomagamo požar razjasniti.

Prihodnjič bomo obravnavali še druge vzroke požarov. MŽ.

Na železniški postaji

(Nadaljevanje in konec)

Prej kakor v pol ure se je nebo prevleklo s težkimi črnimi oblaki, tako da je nastala skoraj tema, iz njih se je pa vlila tako silna ploha, da sem bil v nekaj minutah do kože premočen. Moja obleka, ki je bila na novo zlikana, je visela na meni kakor stare cunje, kadar jih perica obesi na plot. Pospešil sem korake, da pridem brž pod kakšno streho. Zatekel sem se pod bližnji kozolec in tam pomiloval samega sebe. Pogledal sem na uro. Časa sem imel še tri četrt ure, no in do postaje potrebujem še samo četrt ure. Mislil sem si: Tukaj lahko še nekoliko postojim, mogoče se prevedri.

Otipaval sem se po žepih, a nisem mogel najti svoje osebne izkaznice. Ali sem jo pozabil doma? Kaj storiti? — Po cesti na biciklu se pelje sosedov fant. Žena ga je poslala z dežnikom za menoj. On je imel svoje naročilo, jaz pa svoje. Na hitro sem mu povedal, da sem doma pozabil svojo osebno izkaznico, ter ga prosil, naj se hitro vrne na moj dom in mi jo prinese. Fant me je ubogal in hitro odbrzel. Medtem je dež nekoliko ponehal, jaz sem se pa napotil proti železniški postaji. Naenkrat se mi udere kri iz nosa, kar curkoma. Hitro sežem v žep po robec, da bi si obrisal nos. V tej naglici sem segel v tisti žep, kjer so bila jajca. Z naglim prijemom sem povzročil, da so se lupine zdrobile in vsebina jajc se mi je razlila po žepu in začela skozi malo luknjico v kotu žepa kapljati po razmočenih hlačah z beljakom in še rumenjak se je posilil zraven. Jajca so namreč bila popolnoma surova. Brž sem stopil k potoku, si izpral moj ubogi nos, žepe in madeže na hlačah. Potem sem jo pa mahnil proti postaji.

Fanta z mojo osebno izkaznico še ni bilo, vlak pa je moral vsak čas privoziti. Nestrpno sem stopical po čakalnici boječ se, da ne bi deček prišel prepozno.

Vlak že prihaja. No, deček je tudi že pridirkal. »Tu imate izkaznico«, je dejal v eni sapi in mi jo stisnil v roke.

»Kakšna izkaznica je to?« sem togotno zabrundal. »To ni osebna izkaznica, pač pa čisto nekaj drugega!«

»Kakršno sem dobil od vaše gospe tovarišice!« mi je nejevoljno odvrnil fantiček. Tudi on je bil ves moker, mrazilo ga je, da so mu zobje šklepetali. — Segel sem v žep, dal mu nekaj drobiža in mu dejal: »Hitro se odpelji domov, preobleci se, da se ne prehladiš.« Zahvalil se je in hitro izginil za ovinkom ceste.

Smola, skoz in skoz smola. Bog ve, kaj me še čaka v Ljubljani?

Vlak prihaja. Bliže ko je vlak, hitreje se mi vrtijo misli po glavi. Vlak se ustavi, potniki vstopajo in izstopajo. V mojih možganih pa je dozorel sklep: nikamor ne pojdem! — Vrnil se bom domov, preoblekel se bom, ženka bo obleko na novo zlikala, pa bom drugi dan šel v Ljubljano, pa čeprav me zaradi netočnosti zaprejo.

Rečeno, storjeno! — Vrnil sem se domov. — Jezik me je srbel. Najrajši bi se bil doma skregal, ker mi ni žena poslala moje osebne legitimacije in ker mi je za popotnico dala surova jajca. Žena mi je pa rekla: »Gotovo moraš imeti izkaznico pri sebi, ker je doma nismo mogli najti.« Še enkrat sem segel v žep in res sem jo imel pri sebi, čeprav je prej nisem mogel najti.

Kako so prišla surova jajca v moj žep, mi je pa pojasnil moj navihani sinko takole: »Vidiš atek! Ker me nisi hotel vzeti s seboj v Ljubljano, sem pa jaz tista jajčka, ki jih je mama za tebe skuhala, skril, in nastavil na krožnik sveža. Predme je pa sinko postavil krožnik s tremi kuhanimi jajci.

*

Da bi se toliko neprijetnosti vrstilo druga za drugo v tako kratkem času, ne pomnim. Neki notranji glas mi je prišepetaval, da to ni brez pomena. — In res. Preden je bilo poldne, smo imeli poročilo, da so se štirje vagoni tistega vlaka iztirili in mnogi potniki so zadobili hude poškodbe, med temi eden smrtno. Mogoče bi se tudi meni kaj pripetilo, če bi bil odpotoval.«

Hitro je minilo šestdeset minut zamude, ko mi je Berlinčev Joža to pripovedoval. Vlak je že prihajal, potem sva vstopila.

Fabjančič August

Odlok o vpeljavi okrajnih taks in prometnega davka

Na podlagi 8. točke 64. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Urad. list LRS, št. 19/52), 6. člena uredbe o pravici ljudskih odborov, da lahko predpisujejo taksni in prometni davek (Uradni list FLRJ, št. 19/53) in po prejšnji pritrditvi Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS je okrajni ljudski odbor v Krškem na seji okrajnega zbora in zbora proizvajalcev dne 28. decembra 1953 sprejel

ODLOK
o vpeljavi okrajnih taks in prometnega davka

I. DEL: SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Poleg taks in prometnega davka, ki se plačujejo po veljavnih predpisih, se pobirata v okraju Krško še taksni in prometni davek ki sta predpisana s tarifo v II. in III. delu tega odloka.

2. člen

Takse in prometni davek, ki se pobirajo po določbah tega odloka, so proračunski dohodek okrajnega proračuna in občinskih proračunov Uporabiti se smejo samo za komunalno graditev (za vzdrževanje in zidanje zdravstvenih, prosvetnih in drugih zavodov in komunalnih objektov), za graditev cest, mostov in podobno Način uporabe bo določen z okrajnim oziroma občinskim proračunom

Delež dohodkov ki pripadajo okraju, se steka v »sklad za komunalne gradnje« Sklad ima predračun dohodkov in izdatkov ki ga sprejme svet za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora S sredstvi sklada razpolaga ta svet v mejah predračuna Odredbodajalec za izvrševanje predračuna je načelnik tajništva za gospodarstvo.

Delež dohodkov ki pripada občinam, je dohodek občinskih proračunov Način uporabe se določi z občinskim proračunom.

3. člen

Od taks pobranih po določbah tega odloka, pripada okraju 30 odst., občinam pa 70 odstotkov.

Delež teh dohodkov ki se po prvem odstavku tega člena odstopi občinam se razdeli na posamezne občine tako:

Artiče 2 odstotka, Bistrica ob Sotli 2, Bizeljsko 3 Blanca 2, Boštanj 3 Brestanica 4, Brežice 6, Bučka 1, Cerklje ob Krki 1, Čatež ob Savi 2, Dobova 2, Kostanjevica 4 Krmelj 2, Leskovec pri Krškem 3, Pišece 3, Podbočje 2 Podsreda 2, Raka 2, Senovo 3 Sevnica 5, Studenec 1, Tržišče 3, Velika Dolina 3, Veliki Trn 1, Videm-Krško 7 Zabukovje 1 odstotek.

Prometni davek pripada v celoti občinam, v katerih območju je bil vplačan

4. člen

Takse se plačujejo v posebnih lokalnih taksnih znamkah Če stranka teh taksnih znamk ne more dobiti, plača takse v gotovini, uslužbenec ki takso pobere, pa mora preskrbeti lokalne taksne znamke in jih uničiti na spisu

Dokler taksne znamke ne bodo tiskane, se plačujejo takse v gotovini

Prometni davek se plačuje v gotovini.

5. člen

V primerih, ko je priznana oprostitev taks oziroma prometnega davka po veljavnih predpisih, se tudi ne morejo pobirati takse oziroma prometni davek, ki so predpisani s tem odlokom

Takse in prometni davek po tem odloku se tudi ne pobirajo v primerih, določenih z mednarodnimi pogodbami in v primerih, ko izvira oprostitev iz mednarodnih običajev do držav, s katerimi obstoji o tem vzajemnost (reciprociteta).

6. člen

Določbe zakona o taksah (Uradni list FLRJ, št. 68-485/46) z vsemi poznejšimi spremembami in dopolnitvami ter uredbe o prometnem davku s tarifo (Uradni list FLRJ, št. 55-474/53) se primerno uporabijo tudi glede taks in prometnega davka, predpisanih s tem odlokom, kolikor ni v tem odloku drugače določeno

7. člen

Pojasnila in navodila za izvrševanje tega odloka izda svet za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora. Za izvajanje tega odloka skrbi tajništvo za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora

8. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

II. DEL: TARIFA

A. Takse

Tarifa štev. 1:

a) Za vsako vlogo, naslovljeno na ljudski odbor, razen za pritožbo 20 din

b) za vsako pritožbo zoper odločbo ljudskega odbora, izdano v upravnem postopku 90 dinarjev

Tarifa številka 2:

Za vsako odločbo, ki jo izda ljudski odbor in če se za njeno izdajo plača redna taksa, razen za odločbe, za katere je predvidena posebna taksa po tarifi številke 5, 6, 7 13 14, 15 in 16, 75 din.

Tarifa številka 3:

a) Za vsa potrdila, ki jih izda ljudski odbor, razen za živinske potne liste 50 din.

b) za potrdila o lastništvu in zdravju živine (živinski potni list): za drobnico od vsake glave 10 din, za živino od vsake glave 60 din, za prenos lastnine na kupca se plača taksa, kakor je zgoraj omenjena glede na vrsto živine.

Tarifa številka 4:

Za odhod uslužbencev ljudskega odbora izven uradnih prostorov na zahtevo stranke, kadar gre za stanovanjske zadeve ali zadeve neznatne vrednosti, in sicer:

a) za pregled stavbišč in prostora za naprave 200 din,

b) za pregled zgradbe ali posameznih prostorov, da bi se izdalo uporabno dovoljenje do 5 prostorov 100 din od 6 do 20 prostorov 200 din od 20 prostorov naprej 500 din.

c) za vsako pot uslužbencev izven uradnih prostorov na zahtevo zasebnika ne glede na število uslužbencev 100 din

Tarifa številka 5:

Za odločbe, s katerimi se daje dovoljenje za gospodarske dejavnosti se plača:

1. za gradbena podjetja in obrti 2400 din,

2. za zasebno poklicno udejstvovanje javnih pravnih zastopnikov zdravnikov, inženirjev, veterinarjev, geometrov, babic in podobnih prostih poklicev 480 din,

3. za gostinske obrate:

a) za restavracije, gostilne (ljudske kuhinje) v katerih se ne točijo alkoholne pijače 4800 dinarjev

b) za restavracije z alkoholnimi pijačami, gostilne, kavarne, krčme bifeje in vinske kleti 12.000 din,

c) za hotele 2400 din,

č) za penzione gostišča in prenočišča 1200 din

d) za mlekarne in obrate, v katerih se točita samo čaj in kava 1200 din,

4. za podjetja za prevoz potnikov in blaga in prevozniške obrti:

a) avtobusna, za prevoz blaga (kamionska) 1200 din,

b) avtotaksijska 600 din,

5. za dimnikarje 600 din,

6. za prodajanje monopolskih predmetov na drobno 240 din,

7. za kinematografe 2400 din,

8. za opravljanje tovarniške proizvodnje 24.000 din,

9. za opravljanje obrtniške proizvodnje:

a) s stalnim sedežem 2400 din,

b) brez stalnega sedeža 900 dinarjev,

Tar. št. 6:

1. Za potrditev vsake listine po ljudskem odboru se plača: za prvo polo 37.50 din, za vsako nadaljnjo polo 25 din.

2. Za potrditev cenitve posestva po ljudskem odboru se plača 250 din,

3. Za potrditev poslovnih knjig po ljudskem odboru se plača od vsakega lista 2 50 din.

4. Za potrditev kopiranega načrta po državnih organih, če to zahtevajo zasebniki 500 din

5. Za potrditev pogodbe po ljudskem odboru se plača:

a) od novo sklenjenih pogodb s predmetom vrednosti: do10.000 din 75 din; od 10,000 do 50.000 din 150 din; od 50.000 do 150.000 din 300 din; od 150.000 do 250.000 din 500 din; nad 250.000 din ¼%. Če je vrednost predmeta pogodbe neocenjena 125 din,

b) za potrditev podaljšane pogodbe se plača 50% od zneskov, omenjenih pod točko a),

c) za potrdila pooblastila 45 din.

5. Za prepise uradnih aktov ali listin, ki se napravijo v uradih ljudskega odbora, se plača:

a) če jih prepišejo zasebniki, od vsake polpole izvirnika 10 din;

b) če jih prepišejo državni uradi od vsake polpole izvirnika 50 din;

c) če prepiše državni organ akte ali listine v tujih jezikih, od vsake polpole izvirnika 100 din.

Tar. št 7:

Za odločbe o kaznih v postopku v prekrških, za katere je pristojen okrajni sodnik za prekrške, se plača 250 din

Tar. št. 8

Za glasbo v gostinskih ali podobnih lokalih, če se za vstop ne pobira vstopnina:

a) če je glasba v kavarni ali gostilni enkrat ali dvakrat tedensko, se plača mesečno 2000 din;

b) z glasbo na plesu v večjih lokalih, za vsak primer 1000 din, v manjših lokalih 500 din

Tar. št. 9:

Za glasbo na veselici za vsak primer 1500 din

Tar. št. 10:

Za izobešanje firme se plača po velikosti napisne deske: do ½ m² 400 din; od ½ m² do 1 m² 800 din; od 1 m² do 4 m² 1500 din; nad 4 m² 2500 din

Tar. št 11:

Za reklame, ki se zaradi materialne koristi izobesijo ali kako drugače prikazujejo, napišejo ali naslikajo na zidove ali v notranjosti javnih lokalov na ograjah, v izložbenih oknih in podobno, se plača taksa glede na velikost reklame: do ½ m² 400 din; od ½ m² do 1 m² 800 din; od 1 m² do 4 m² 1500 din; nad 4 m² 2500 din. Objave in razglasi v lastnih izložbenih oknih niso podvrženi taksi po tej tarifni številki

Tar. št. 12:

Za posest psov, starih nad 6 mesecev, se plača letno:

a) za pse čuvaje 100 din;

b) za lovske pse 100 din;

c) za luksuzne pse 1000 din. Luksuzni psi so pinči, špici, podganarji in psi podobnih pasem ter psi, ki niso niti lovski psi, niti psi čuvaji. Takse po točki so oproščeni psi varnostnih organov. Taksa po tej tarifni številki se pobira od vseh psov na območju mestne občine Brežice, mestne občine Kostanjevica na Krki, mestne občine Sevnica ter mestne občine Videm-Krško.

Tar. št. 13:

Za registracijo motornih vozil se plača:

a) za vsak avtomobil, prikolico avtomobila, avtobus, trolejbus in za tovorne avtomobile raznih vrst 2000 din;

b) za vsako motorno kolo s prikolico ali brez 1000 din. Takse po tej tarifni številki se ne plača za motorna vozila reševalnih postaj in gasilskih društev, ki služijo izključno za sanitarne reševalne namene, nadalje za vozila invalidov, ki so na taka vozila navezani po svoji invalidnosti ter vojaška motorna vozila in vozila (motorna) ljudske milice, ki se uporabljajo za izvrševanje operativne službe.

Tar. št. 14:

Za vsako dovoljenje za kopanje peska, gramoza, kamenja, zemlje, žganje apna in podobno se plača 3000 din.

Tar. št. 15:

Za vsako dovoljenje za priložnostno točenje alkoholnih pijač se plača 2000 din.

Tar. št. 16:

Za vsako podaljšanje obratovalnega časa v gostinskih obratih se plača 2000 din.

III. DEL — PROMETNI DAVEK

Vpelje se še prometni davek:

Tar. št. 1:

Od potrošnje alkoholnih pijač v gostinskih podjetjih in obratih od prodajne cene 5%.

Tar. št. 2:

Od vstopnic za kinematografske predstave, cirkuške predstave, modne revije, artistične nastope in podobne druge prireditve od prodajne cene vstopnic 3%.

Prometni davek se pobira tudi od vstopnic za take prireditve, ki so zavezane prometnemu davku po TPD, na enak način, kot je predpisano s pripombo k tar. št. 1 — 1 del — B — storitve TPD.

Prometni davek se ne pobira od kulturno-umetniških in športnih prireditev.

Tar. št. 3:

Od nakupa in prodaje nepremičnin se plača od stopenj, predpisanih z uredbo po tarifi prometnega davka 10%.

Tar. št. 4:

Od vsakega biljarda, ki je na razpolago gostom v gostinskih obratih letno 2000 din

Tar. št. 5:

Od vsakega kegljišča ki je na razpolago gostom v gostinskih obratih letno 2000 din.

Tar. št. 6:

Od vsakega paketa igralnih kart, ki je na razpolago gostom v gostinskih obratih 400 din.

Opombe k tarifnim številkam 4, 5 in 6: lastniki, zakupniki in upravitelji gostinskih obratov so dolžni prometnemu davku podvržene predmete priglasiti in vplačati davek najkasneje v 15 dneh po objavi tega odloka, sicer pa za vsako leto najkasneje do konca januarja, oziroma, če dajo te predmete na razpolago gostom med letom, preden jih dajo na razpolago.

Št. 18133/53
Krško, dne 28. dec. 1953

Predsednik OLO:
Tone Zupančič l. r.

*

(Navodila bodo objavljena v prihodnji številki.)

Pepče pripoveduje...

Ljubezen do bližnjega je ena osnovnih zahtev katoliške cerkve, tako vsaj uče duhovni gospodje. Pripomniti moram, da imamo duhovne gospode, ki se ravnajo po tem reku. Zdi se pa, da si je prečastiti g. župnik Vodeb na Vidmu s to krščansko lastnostjo v laseh. Sicer pa tu tudi za to najdejo takšni gospodje odgovor, kajti oni se drže pravila: »Ravnajte se po naših besedah, ne pa po vzgledih!« Videmčanom pa le ne gre v glavo in nikakor ne morejo razumeti nekrščansko ravnanje župnika Vodeba do 2 nun, ki sta že dolgo vrsto let bili v župnišču na Vidmu, kjer sta s svojimi pridnimi rokami pomagali ustvarjati dobrine in blagostanje tamkajšnjemu župniku. Po prihodu g. Vodeba na Videm je bil eden izmed njegovih prvih ukrepov, da je obema nunama odpovedal stanovanje in hrano. Povsem razumljivo, da nuni — obe že starejši osebi — nista mogli soglašati s takim nečloveškim ukrepom župnika in sta se temu kratkomalo uprli. Ta župnikov ukrep je med Videmčani upravičeno povzročil splošno razburjenje, ker so vsi obsojali nečloveško ravnanje župnika do njiju. Menda se je župnik Vodeb tega ogorčenja zbal, zato je poklical obe nuni k sebi in jima milostno dovolil, da lahko še naprej stanujeta v župnišču in da bosta tudi hrano dobivali tam toda samo v času, ko bosta tam delali, drugače pa da naj si poiščeta delo na Vidmu. Prepričan sem, da Videmčani obeh nun, ki sta, kakor omenjeno zelo pridni delavki in že starejši osebi, ne bodo pustili na cedilu in ju radi vzeli na delo. S tem dokazujejo Videmčani ono pravo ljubezen do bližnjega in jo nosijo tudi v srcu, ne pa na jeziku kakor gospod župnik. Da, da, lepo bi bilo na svetu živeti, ako bi bil človek človeku človek, ne pa volk.

V nedeljo sem se prištulil na avto h Krčanom in se odpeljal z njimi na nogometno tekmo na Senovo. Jaz se sicer na žogobrc dosti ne razumem in, medtem ko sta se obe moštvi preganjali po igrišču za žogo, sem se hladil v hladni gostilniški senci in pil brizganec. Po končani tekmi sem se ponovno vsedel v avto in odpeljal z njimi proti Krškemu. Kako so igrali in kako se je končalo, ne vem. To sem si pa dobro zapomnil: ko smo se peljali proti progi, so se naenkrat s hriba usule na nas bombe v obliki kamenja. Nekomu je kamen priletel na glavo, kjer mu je takoj zrasla bunka v obliki nogometne žoge kot viden znak pripadništva nogometnemu klubu. Predlagal sem, da se nogometaši, ki bodo še prihajali gostovat na Senovo, oblečejo v viteške oklepe s čeladami na glavi, da postanejo tako zavarovani proti vsem nevšečnostim v obliki kamenja. Zanimivo bi bilo ugotoviti, kdo je ta napad organiziral. Da je bil organiziran, je bilo takoj ugotovljeno, saj je bombardiranje pričelo šele takrat, ko je nekdo zamahnil z belo zastavo in dal s tem znak za začetek akcije. Mislim pa, da bi bilo nujno potrebno tej nadobudni mladini »pomeriti hlače«, da ne bi v bodoče ponavljala takih prostaških izpadov, ki nikakor niso v čast delavskemu centru Senovo.

Pozdravlja Vas Pepče

VABILO

Da bi se ohranila tradicija konjskih dirk na Krškem polju in ker se pričenja sezona konjskega športa, smo prevzeli nalogo, da bi čimbolj razvili zanimanje za naše prireditve in za konjerejo sploh. Zato vabimo vse prijatelje konjskega športa, zlasti pa konjerejce, da se vključijo v Klub za konjski šport »POSAVJE« v Krškem. Prav vse, ki imajo količkaj zanimanja za dvig konjereje, vabimo na redni letni občni zbor tega društva, ki bo v nedeljo, 11. aprila 1954 ob 9. uri dopoldne v Krškem.

Posebej pa vabimo naše kmetijske zadruge, da vključijo svoje živinorejske odseke v to društvo in pristopijo kot podporni člani ter tako navežejo najtesnejše stike za dvig konjereje na Krškem polju

Klub za konjski šport »POSAVJE«, Krško.

Kino Krško

10. in 11. aprila: jugoslov. film: »SINJI GALEB«.

14. in 15. aprila: avstrijski film: »EVA PODEDUJE RAJ«.

Predstave ob nedeljah ob 18. in 20. uri, ob delavnikih ob 20. uri. Vstopnice v predprodaji v trgovini Triglav, Krško.

Kino Sevnica

10. in 11. aprila: avstrijski film: »EVA PODEDUJE RAJ«.

Kino Dobova

11. aprila: ameriški film: »PODVODNI HEROJI«.

Predstave ob 15. in 19. uri.

SEJMI

v okraju Krško:
15. aprila v Brestanici,
17. aprila v Kapelah.

v okraju Samobor:
16. aprila v Samoboru.

v okraju Klanjec
12. aprila v Klanjcu.

v okraju Celje okolica:
15. aprila v Laškem, v Podčetrtku, v Lembergu in v Vojniku.

Dobrica Ćosić:

DALEČ JE SONCE...

Človek v angleški uniformi je stal na miru in ga prepadeno gledal.

»Roke gor!« je ponovil in mu nameril puško na prsi, pripravljen, da bo stisnil petelina, a ga je zmedel nenavaden pogled na človeka brez orožja in njegovo mirno vedenje, ki je kazale, da ga ni razumel.

Vuk se sploh ni obrnil. Še vedno je stal in gledal mrtvo ženo.

Djurdje in vojak v angleški uniformi sta gledala drug drugega in se čudila, kakor bi se že kje srečala. Ta je še vedno s spuščenimi rokami začel hladnokrvno govoriti v angleščini.

»Aaaa, gospod Angež!« se je spomnil Djurdje. »Ti si tisti, ki prinaša četnikom orožje!«

»Angež, Angež!« je zamrmral Angež.

»Sram te bodi! Sram!... Roke gor, če ti rečem?« se je razsrdil Djurdje. »Takole!« je dodal, in mu z rokami pokazal, kaj hoče.

V sobo je pridrvelo še nekaj partizanov in hrupno obkolilo Angeža.

Angež je še vedno držal roke ob telesu, nekaj naglo govoril v francoščini, ko pa je videl, da ga ne razumejo, je začel nemški.

»Srbsko, ti slanik, srbsko govori, če si že prišel godljo kuhat po Srbiji!« je nanj kričal partizan.

Na koncu je Angež zajecljal v ruščini:

»Ja sojuzni oficir... Sojuzni! Maskva—London!«

»Kakšni sojuzni vohun si!« so zahrumeli partizani, ne da bi se zmenili za Vuka, ki je gledal osvetljeni ženin obraz in molčal.

»Zvežite ga!« je ukazal Djurdje.

Partizani so se spravili nadenj, mu pretresli žepe in stežka zvezali roke. Angež se je krepko branil, se jim trgal iz rok in bentil.

»Peljite ga ven! Zberite orožje. Tu je njegov nahrbtnik, vzemite ga, morda je kakšna šifra notri. Pavle bo potreboval,« je dejal Djurdje.

Partizani so Angeža hrupno potisnili skozi vrata.

Iz druge sobe se je slišal otroški jok in pridušen ženski glas.

»Hej, kdo je tam? Gospodar pridi ven!« je zaklical Djurdje in stopil k vratom druge sobe.

Ko jih je odprl, je žena zajavkala in za njo še otrok.

»Je kaj četnikov tam?«

»Ni... Sama sem. Ubijte mene, samo otrok se ne dotaknite!« je zavpila žena.

»Pridi brez skrbi ven! Mi smo partizani, ničesar vam nočemo.«

Žena je tarnala pod posteljo in se ga otepala. Djurdje jo je komaj izvlekel. Prišel je Vuk in s svetilko posvetil v obraz, ki je bil od strahu ves iz sebe.

»Djurdje, pojdi ven in zberi četo!« je strogo dejal Vuk. Ko je Djurdje odšel, se je obrnil k ženi: »Kaj je ta žena delala pri njih?«

Žena je pogledala Branko.

»Oh, ubili so jo, milo ubožico. Žena nekega partizanskega komandanta je. Enkrat jim je pobegnila, pa so jo spet ujeli. Vedno so ji grozili, da jo bodo zaklali.«

»Kje je spala?«

»Tu pri meni; grozili so, da bodo tudi mene zaklali, če bo pobegnila.«

»Ali so jo mučili?«

»Major jo je nekajkrat tolkel... Ni se mu pustila, revica.«

Vuk je onemoglo sedel na klop. Malo je posedel, skočil pokonci, se naglo sprehodil po sobi, pristopil in vzel v naročje mlahavo, težko telo mrtve žene in odšel ven.

Jutro je že posvetilo na nebo. Streljanje je ponehalo. Glasno govoreč je po ulici prihajala kolona s Pavletom na čelu. Partizani Djurdjevega voda so zbrani okrog Angeža in drugih ujetnikov zganjali hrup.

Mimo njih je prišel Vuk z mrtvo ženo, v naročju. Govorjenje je utihnilo. Zavil je na ulico in se srečal s Pavletom. Oba sta obstala. Obstala je tudi kolona. Pavle in Vuk sta se nekaj trenutkov gledala; nato pa je Vuk krenil v slivnjak onstran poti. Partizani so onemelo gledali za njim, in dolgo nepremično stali.

Vuk je nosil Branko, da jo bo pokopal čim dlje od hiše, v kateri je bila ubita. Njena mrtva roka se mu je zibala preko rame. Po obrazu so ga ščegetali in ščemeli njeni lasje. Opotekel se je, omahoval in sopel, čedalj krčeviteje jo je pritiskal k sebi in nosil čez slivnjake in sadovnjake, dokler mu niso pošle moči, in se je obenem z njo zrušil ob jablani. Dolgo je ležal, ne da bi jo izpustil iz naročja, in naslanjal obraz ob njeno mrtvo lice.

Ko se je obup polegel, ga je ob mrtvem in hladnem telesu spreletela groza. Izpustil jo je, izvlekel roki in preplašeno vstal.

Počasi, skoraj kakor tat se mu je bližal Pavle. Vuk ga je začutil in suho zahropel.

»Pojdi, pusti me samega!«

Pavle se je ustavil za njegovim hrbtom.

Vuk je stal naslonjen na jablano in, ko si je bil opomogel, je napravil nekaj korakov proti prvi hiši.

»Počakaj, bom jaz,« ga je razumel Pavle in stekel v hišo po kramp in rovnico.

Pavle se je naglo vrnil še z dvema partizanoma. Vuk jim je dejal, naj odidejo, ponovil še enkrat, in ko so bili odšli, začel sam naglo kopati grob. Ko je bil izkopan do pasu, je vzel Branko v naročje in jo počasi spustil. Nato je sedel na rob groba in se zastrmel v Branko. Na njenem obrazu je bila trda, bleda belina smrti. Obrvi so se ji bile kakor v začudenju malo dvignile... Kotiček ustnic, ki se ga je dotikala proga krvi, se je pridvignil in skrčil v sočuten nasmeh. Vuk ji je pogladil lase s čela in si zaželel, da bi ji dvignil veke in videl oči. A ni imel dovolj moči. Stal je in začel počasi ogrebati zemljo okrog nje ter pri tem pazil, da ne bi kakšna kepica padla nanjo. Obraza ji ni mogel zagrniti z zemljo. Dolgo je stal: nato je začel med prsti drobiti drobne kepice in počasi zasipati obraz. Ko ji ga je pokril z zrnato vlažno zemljo, je vstal in naglo nasul zemlje.

39. POGLAVLJE

Vukova nesreča je tudi večini partizanov, zlasti starejšim, zatemnila veselje nad nocojšnjo veliko zmago nad četniškim korpusom Nihče ni razmišljal o padlih borcih; vsi so bili pod vtisom prizora, ko je ob svitu nesel Vuk mimo njih v naročju mrtvo ženo, da jo bo pokopal. Ljudje so se izogibali pogovorom o nocojšnjih dogodkih, zlasti pa so se izogibali srečanju z Vukom, ker jih je bilo zaradi kdo ve česa sram, da bi mu pogledali v oči. Tudi ujetnike-četnike, ki jih je bilo okrog sto, so drugače sovražili kot navadno: sovražili so jih s srdom in studom.

V veliki, s podobami in venčki imortele okrašeni gostinski sobi bogatega kmeta, ki je bil to noč pobegnil s četniki, so bili razen Pavleta in Vuka zbrani komandirji in komisarji vseh čet, razen Nikola, ki je bil s svojo četo na stražarskih mestih okrog vasi.

(Nadaljevanje sledi)